

[Økonomiministeren.]

nye lov om boligbyggeri, der trådte i kraft 1. april 1959, var ønsket om at sikre en jævn overgang fra det statsfinansierede byggeri til det i højere grad privat finansierede. Der var derfor givet en overgangsbestemmelse i loven, der forudsatte en kort periode, hvor statslånsbyggeriet i et vist omfang kunne fortsætte, indtil de nye finansieringsinstitutter var trådt i funktion og havde befæstet deres stilling. Tanken var at sikre en samlet byggevirksomhed på boligområdet på mindst 23 000 lejligheder i 1959.

Vanskelighederne ved at sikre en sådan jævn overgang lå i, at boligministeriet ikke i begyndelsen af 1959 kunne have overblik over, hvor stort et privatfinansieret byggeri der ville komme i gang. Boligministeriet søgte at få oplysninger herom gennem kommunerne og fra de nye finansieringsinstitutter, og ministeriet rådførte sig med byggefagenes arbejdsgiver- og arbejdsorganisationer. Ingen af disse steder kunne der gives konkrete oplysninger om, hvor stort privat byggeri der ville komme i gang.

Så sent som den 20. maj 1959 havde Byggeriets Realkreditfond kun modtaget låneansøgninger for i alt 605 lejligheder, hvoraf 77 under opførelse. Provsbankernes Reallånefond havde modtaget ansøgninger til 130 lejligheder. Under disse omstændigheder mente boligministeriet ikke at turde regne med ret meget mere end en fordobling af det i det foregående år gennemførte ustøttede byggeri.

Ud herfra skønnede boligministeren i begyndelsen af 1959 at måtte søge igangsat et byggeri med støtte til finansieringen for de første 3 kvartaler på 15 500 lejligheder, heraf 9 500 i henhold til lovens overgangsbestemmelse.

Da det i de første sommermåneder blev åbenbart, at erhvervsbyggeriet forceredes meget stærkt, og at det privat finansierede byggeri ville blive større end antaget, reduceredes bevillingerne fra de planlagte 9 500 lejligheder i april og juli kvartaler med ca. 3 000 lejligheder. De samlede bevillinger i de 3 første kvartaler udgjorde herefter 12 500 mod de planlagte 15 500. Af disse resterende 12 500 lejligheder blev 3 500 enten klausuleret til påbegyndelse

efter 1. august eller bevilget så sent, at der var sikkerhed for, at de først kunne komme i gang hen på eftersommeren.

Men samtidig med at disse reduktioner fandt sted inden for boligbyggeriet, besluttede økonomiudvalget at reducere planerne for forretningsbyggeriet og det offentlige byggeri. Mens man i nogle år havde imødekommet de fleste ansøgninger om materialebevillinger til forretningsbyggeri, d. v. s. kontorer og butikker, gennemførtes der i 1959 en stærk stramning. Siden begyndelsen af februar 1959 har praktisk taget alle materialebevillinger været forsynet med den klausul, at arbejdet først måtte påbegyndes til efteråret. I juni 1959 indførtes et midlertidigt stop for påbegyndelser inden for forretningsbyggeriet. Fra september, altså i efteråret, genoptoges dog en meget begrænset tilsagnsgivning til de mest påkrævede arbejder. Samtidig skærpedes reguleringen, idet nu også benzintankanlæg inddroges under reguleringen.

Med hensyn til det offentlige byggeri i 1959, da omfattede den oprindelige plan byggeri for 490 mill. kr., hvoraf dog kun 118 mill. kr. drejede sig om påbegyndelse af nye arbejder.

Under indtrykket af den stigende byggeaktivitet besluttede økonomiudvalget i juni midlertidigt at standse udstedelsen af nye byggetilladelser til det offentlige byggeri. I september åbnedes for bevillinger i meget begrænset omfang og efter den retningslinje, at de samlede investeringer skulle søges holdt inden for ikke 490, men 430 mill. kr. i alt, og at fortsættelsesarbejder i det kommende finansår 1960-61 skulle begrænses mest muligt.

Af de oplysninger, jeg her har givet, fremgår det, at regeringen på et meget tidligt tidspunkt har søgt at afbalancere byggeriet efter den tilstedeværende byggekapaцитet, og det lykkedes jo stort set også for året 1959. Men jeg skal gerne erkende, at boligministeriet ikke tænkte sig muligheden af, at der i dette første år ville komme en så voldsom udvidelse af det private ustøttede byggeri — for en del til udlejningspriser, der ikke vil kunne holde i det lange løb. Det ustøttede byggeri tiltog hen mod sidste del af året og nåede inden årets udgang et så stort tal som ca. 15 000 lejligheder. Jeg kan vist tilføje, at heller